Har du spørsmål angående jegeravgiftskortet?
– Ta kontakt med Jegerregisteret på tlf 75 00 79 99

Har du spørsmål til utfylling av rapportskjema?
– Ta kontakt med Statistisk sentralbyrå på tlf 62 88 56 00

Har du spørsmål om rapportplikt og gebyr?
– Ta kontakt med Direktoratet for naturforvaltning på tlf 73 58 05 00

TE 1060 ISSN 0805-729X ISBN 82-7072-543-9 Opplag: 280.000 www.saxmedia.no

Direktoratet for
naturforvaltning

7485 Trondheim Telefon: 73 58 05 00 Telefaks: 73 58 05 01 www. dirnat.no

Direktoratet for **naturforvaltning**

2003

Skitt Jakt

Innhold

Forord 3
Videreføring av jakt og fangsttradisjonene 4
Utøvelse av jakt og fangst – Aldersgrenser og opplæring 5
Driftsplan for Forelhogna – Satser stort på småviltet! 6
Effekter av rettet avskyting på elgbestanden på Vega 8
Jaktstatistikk
– 92 prosent av jegerne rapporterte for jaktåret 2001/2002 10
Felles bruk av marka. 12
Smånytt 13
Informasjon fra Jegerregisteret 14
Veiledning for utfylling av rapportskjema 15

Jakt på skarv med «Silhuettbulvaner» er effektivt. *Foto: Dag H. Karlsen*

Bakgrunnsfoto forside:
Harefangst, Bjørn Rangbru
Bakgrunnsfoto bakside:
Vinterjeger, Bjørn Rangbru

Godt nytt jakt- og fangstår!

Nye nettsider om jakt og fangst
Direktoratet for naturforvaltning har nå laget egne temasider om jakt og fangst på Internett, som du finner ved å gå inn på www.dirnat.no og videre til tema friluftsliv. Direktoratet ønsker med disse sidene å informere om retten til å utøve jakt og fangst i Norge og om de vilkårene som blir stilt til jegere og fangstfolk. På sidene finner du også informasjon om hva slags lover og regler som gjelder, i tillegg til omtale av aktuelle tema.

Forenklingsprosjektet
I likhet med forrige år har også det siste året vært preget av forenkling og opprydding i regelverket. Forskrift om forvaltning av hjortevilt og bever og forskrift om utøvelse av jakt- og fangst ble begge fastsatt 22. mars 2002. Etter den tid er det også utarbeidet rundskriv til disse nye forskriftene. Rundskrivene inneholder kommentarer til de enkelte bestemmelsene i forskriftene, i tillegg til instrukser og avtaler. Rundskrivene kan leses på våre Internett-sider, under lover og forskrifter, eller de kan bestilles på telefon 73 58 05 54. Forskrifter som er under revisjon nå er forskrift om håndtering og ivaretakelse av dødt vilt, preparering, registrering og merking av dødt vilt, forskrift om innsamling av vilt for vitenskapelige og andre særlige formål og forskrift om viltforvaltning på statsgrunn.

Flinke jegere!
Etter at det ble innført en tilleggsavgift for alle jegere som ikke sendte inn jakt- og fangstrapport har svarprosenten økt betraktelig, og vi kan nå skryte av å ha en god og pålitelig statistikk. Av ca. 190 000 norske jegere som betalte jegeravgiften for jaktåret 2001/2002 (1. april 2001–31. mars 2002), var det bare ca. 15 000 jegere som ikke sendte fangstrapport. DN ser positivt på at jegerne i år har blitt flinkere til å sende fangstrapport til Statistisk sentralbyrå. Selv om innføring av tilleggsavgift har vakt noen reaksjoner presiserer DN at det er rapportene som det er viktig å få inn og ikke tilleggsavgiftene. Jaktstatistikk og bestandsovervåking er viktige elementer for å kartlegge det biologiske grunnlaget og tolke effekter av ulike forvaltningstiltak. En forutsetning for å kunne nyttiggjøre seg dette er imidlertid at det sikres en tilfredsstillende innlevering av opplysninger.

Skitt jakt!

Med hilsen
Direktoratet for naturforvaltning

Harefangst Foto: Kjell-Erik Moseid

Bakgrunnsfoto:
Bjørn Rangbru

Videreføring av jakt- og fangsttradisjonene

Jakt og fangst er en viktig del av friluftslivet i Norge. Tidligere var utøvelse av jakt og fangst en tradisjon som ble ført videre fra far til sønn, der kvinner var involvert i liten eller ingen grad. Som en følge av at en økende del av befolkningen lever i og nær byområder, brytes dette tradisjonelle mønsteret. En av de store utfordringene vi står overfor er derfor å videreføre det beste fra norsk jakt- og fangsttradisjon. Oppfordringa til alle etablerte jegere må derfor være å ta med seg unge jenter og gutter ut for å vekke interessen for jakt og fangst, på den måten vil den norske jakt- og fangsttradisjonen føres videre.

Trenden med negativ utvikling for friluftsliv og fysisk aktivitet i naturen gjelder i stor grad for ungdom. Mange av de unge finner ikke friluftsliv attraktivt og spennende nok. I forhold til nye trekk ved friluftslivet har ofte ungdom en sentral posisjon, og det å satse på friluftsliv for ungdom vil ofte innebære å se positivt på og å legge til rette for nye måter å utøve friluftsliv på.

I 1986 ble det innført en obligatorisk praktisk opplæring av førstegangsjegere (Jegerprøven). Et av formåla med denne jegeropplæringen er nettopp å kompensere for at den tradisjonelle kunnskapsoverføringen mellom generasjoner er i ferd med å falle bort. Et annet viktig formål er å legge til rette for at nye jegere får en god ballast i form av sikker våpenhandtering, god jaktmoral og sunne holdninger i forhold til de etiske aspektene ved jakt og fangst.

Hvis utvekslinga av erfaring fra de eldre generasjonene til de yngre tar slutt, vil tradisjonsbærerne etter hvert forsvinne. Jegerprøven alene er ingen garanti for at tradisjonelle måter for jakt og fangst blir holdt i hevd. Særlig utsatt er tradisjonelle fangstmetoder, siden relativt få bruker disse aktivt. De fleste fangstmetodene krever at utøveren har mye og samla tid, noe mange mennesker ikke har, og fangstredskap krever oppfølging i form av regelbundne ettersyn.

For å sikre rekrutteringa til jakt og fangst er det viktig å fenge og ta vare på interessen til jenter og kvinner. En studie fra tidlig på 1990-talet viste at i utgangspunktet kunne en like stor del av yngre jenter som jamnaldrende gutter tenke seg å jakte. Men stimulering av interessen deres fra foreldre og vennene var svært forskjellig, med den følge at mesteparten av jentene fulgte det tradisjonelle kjønnsrollemønsteret og dyrka mer vanlige jentesysler. Skal man greie å bryte ned myten om jakt og fangst som barske, maskuline aktiviteter som er lite egnet for jenter og kvinner, krever det et aktivt holdningsskapende arbeid.

Oppfordringa til alle etablerte jegere må derfor være å ta med seg unge jenter og gutter ut for å vekke interessen for jakt og fangst, på den måten vil den norske jakt- og fangsttradisjonen føres videre.

En oppfordring til alle etablerte jegere er å ta med seg unge jenter og gutter ut for å vekke interessen for jakt og fangst. Foto: Dag H. Karlsen

For å sikre rekrutteringa til jakt og fangst er det viktig å fenge og ta vare på interessen til jenter og kvinner. Foto: Kjell-Erik Moseid

Bakgrunnsfoto: Dag H. Karlsen

Utøvelse av jakt og fangst – Aldersgrenser og opplæring

Direktoratet mottar hvert år mange henvendelser rundt regelverket om aldersgrenser for å utøve jakt og fangst, og spesielt tilknyttet opplæring i jakt og fangst. Reglene rundt dette finnes i forskrift om utøvelse av jakt og fangst, med utfyllende kommentarer i rundskriv september 2002 om utøvelse av jakt og fangst. Begge disse kan leses på våre Internettsider www.dirnat.no eller bestilles på tlf. 73 58 05 54. Vi har på denne siden gjengitt noen av de viktigste bestemmelsene vedrørende aldersgrenser og opplæring.

Aldersgrense for utøvelse av jakt og fangst
For å kunne drive jakt på småvilt og drive med fangst må du være fylt 16 år, og for å jakte på storvilt og drive med fangst av gaupe må du være fylt 18 år. I tillegg må alle personer som har fylt 16 år og som ikke er registrert i Jegerregisteret, ha bestått jegerprøven før jakt eller fangst kan utøves. Jegerprøveeksamen kan avlegges fra den dag du har fylt 14 år.

Aldergrensene når det gjelder jakt og fangst er knyttet opp mot viltgruppene små- og storvilt, og ikke hvilke våpen som brukes. Det betyr at under jakt på rådyr selv om det foregår med hagle, er aldersgrensen 18 år. Aldersgrensene gjelder fra den datoen vedkommende jeger fyller år, det er ikke tilstrekkelig at jegeren/e blir henholdsvis 16 eller 18 år i løpet av jaktåret.

Opplæring i jakt og fangst
Den som har fylt 14 år og fram til fylte 16 år kan delta i småviltjakt med våpen og delta i fangst av villmink, mår, rype, kråkefugl og måker i opplæringsøyemed. Den som har fylt 16 år og fram til fylte 18 år kan delta i storviltjakt med våpen i opplæringsøyemed hvis han eller hun har bestått jegerprøve og skyteprøve for storviltjegere. Vilkårene for slik opplæringsjakt er at vedkommende har samtykke fra foreldre eller foresatte og er under forsvarlig tilsyn av person som har fylt 20 år. Tilsynspersonen må ha utøvd jakt og betalt jegeravgiften i minst tre år, og ha tillatelse fra rettighetshaver. Den som har tilsynet skal ha mulighet til å kontrollere og instruere vedkommende. Den som er under opplæring i jakt eller fangst trenger ikke å betale jegeravgift. Under opplæringsjakt skal tilsynspersonen være i fysisk nærhet av den som er under opplæring. På denne måten har han/hun mulighet til å gripe inn i situasjoner og til enhver tid være tilgjengelig for spørsmål og veiledning.

Når du har fylt 14 år kan du delta i småviltjakt med våpen. Foto: Dag H. Karlsen

Aldersgrensebestemmelsene i våpenloven regulerer overdragelse av våpen til mindreårige. Personer under 16 år kan ikke få tillatelse til å erverve eller inneha skytevåpen, og det er forbudt å overdra eller overlate skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon til person under 18 år uten særskilt samtykke fra vedkommende politimester. Med samtykke fra foreldrene eller den som har omsorgen for vedkommende, kan likevel våpen og ammunisjon overlates person under 18 år til kortvarig bruk under forsvarlig tilsyn.

For aldersgruppen 16 til 18 år kan politiet gi dispensasjon til erverv av våpen. Hvis slik dispensasjon er gitt, kan denne aldersgruppen ved opplæring i storviltjakt delta med eget våpen. Opplæringsjegeren må hele tiden være under tilsyn og han kan derfor ikke selv for eksempel sitte alene på post eller bevege seg alene under jaktutøvelsen med tilgang til funksjonelt våpen.

Våpenlovens bestemmelser for opplæring i småviltjakt for aldersgruppen 14 til 16 år, innebærer at vedkommende kan låne våpen av tilsynsjegeren og felle jaktbart vilt når tilsynspersonen hele tiden er tilstede.

Ved opplæring i fangst forutsettes at tilsynspersonen er med under oppsetting og utplassering av fangstredskapet. Ved bruk av fangstredskap som avliver viltet kan imidlertid den som er under opplæring selv dra ut, uten tilsynsperson, for å kontrollere disse.

Ved opplæringsjakt må den som er under opplæring ha samtykke fra foreldre eller foresatte og være under forsvarlig tilsyn av person som har fylt 20 år.
Foto: Dag H. Karlsen

Driftsplan for Forelhogna – Satser stort på småviltet!

Forelhogna har landets best forvaltede villreinstamme. Nå satser rettighetshaverne stort også på småviltet i området. Målet er å utarbeide én felles driftsplan for området som er mer enn 2000 km² stort. Arbeidet har pågått siden 1999.

Utsikt mot Forelhogna Foto: Dag H. Karlsen

Driftsplanområdet ligger i kommunene Rennebu, Midtre-Gauldal, Holtålen, Os, Tolga og Tynset i Sør-Trøndelag og Hedmark fylker. Planområdet tar utgangspunkt i det eksisterende tellende villreinareal, for å lette grensesetting, og for å ha et greit definert område. Forelhognaområdet har i lange tider vært sett på som et spesielt godt lirypeområde og omtales som «Det Gyldne Triangel».

Samarbeidsutfordringene er store. Målet er å se forvaltningen av småviltet i området i sammenheng. Forvaltningen trenger ikke være lik i hele området, heller ikke næringsaspektet ved forvaltningen. Eiendommene er både private og statlige og fordelingen er henholdsvis 53 % og 47 % av totalarealet. De største enkelteiendommene er statsallmenningene, og selv om det finnes unntak, har de fleste private grunneierne relativt små eiendommer sett i lys av viltets arealkrav. Rettighetshaverne skal fortsatt stå fritt til å forvalte sine småviltressurser som tidligere, men forvaltningen skal begrunnes i faktiske bestandsforhold. Taksering er det avgjørende hjelpemiddelet.

Målene for driftsplanarbeidet:

Langsiktige mål:

1. *Øke tettheten av jaktbare småviltarter til et høyere nivå enn de var før forvaltningsarbeidet tok til.*

Driftsplanen tar sikte på å gjelde for alle større forekomster av småvilt, men legger vekt på lirype i første omgang. Lirypa er den arten det skapes engasjement for i planområdet, og som rettighetshaverne innehar både kunnskapsmessig og forvaltningsmessig erfaring med. Å forvalte småvilt er vanskelig fordi det er så mange faktorer som spiller inn og som kan, i større eller mindre grad, påvirke bestandenes størrelse. De økologiske faktorene som påvirker de ulike artene er komplekse og styrt av forhold som vi ikke helt ut kan forutsi. I tillegg til utfordringen med forvaltningen av småviltartene, er samarbeidet mellom de ulike grunneiere og rettighetshavere en utfordring i seg selv. Felles for alle er ønsket om mer jaktbart småvilt.

2. *Øke samarbeidet mellom rettighetshaverne slik at det blir en mer helhetlig forvaltning av småviltbestandene.*

Statsallmenningene har stått for de store masser av jegere. Det vil de trolig også gjøre i fremtiden. For å forvalte liryper trengs relativt store sammenhengende arealer. Få rettighetshavere rår over så store eiendommer at de gjennom sin forvaltning kan påvirke bestandens størrelse. Samarbeid mellom rettighetshaverne er derfor helt nødvendig dersom området skal nå målsetning nummer én. Samarbeidet baserer seg først og fremst på at rettighetshaverne tar hensyn til de høstningsrater som anbefales etter at bestandstaksering og dataestimering er gjennomført.

3. *Kunnskapsbasert forvaltning av alle småviltartene i forvaltningsområdet med utgangspunkt i årlige registreringer av lirype og smågnagere.*

Grunnlaget for all viltforvaltning er kunnskap om en viltarts biologi og utbredelse. Gjennom årlige takseringer av småviltet vil en estimering av småviltbestandene danne grunnlag for et riktig uttak i forhold til produksjonen. Bestandstaksering med stående fuglehunder organiseres for hele området, og gjennomføres før villreinjakten tar til (20. august). Datamaterialet som samles inn blir behandlet i bestandsestimeringsprogrammet Distance ved Høgskolen i Hedmark avdeling Evenstad. Resultatet av behandlingen, sammen med en forvaltningsmessig tilrådning, blir sendt ut til alle grunneierlag ca 1. september. Forvaltningstilrådningen fattes av småviltutvalget i samråd med fagkompetansen på Evenstad. Vårtaksering gjennomføres i de områdene det er forsvarlig med tanke på konflikter opp mot villreinkalvingen i området. Takseringsresultatene gir en pekepinn på hekkebestanden for

Bakgrunnsfoto: Dag H. Karlsen

kommende sesong. Forvaltningen av områdene skjer etter rettighetshavernes eget ønske. Småviltutvalget kommer med en faglig tilrådning, som ikke er forpliktende. Denne tilrådningen baserer seg på erfaringstall over enkelte områders evne til å produsere, og vil over tid kunne bli nyttig for valg av forvaltningsstrategi.

4. *Løfte forvaltningen av småviltet opp på et mer attraktivt plan og skape interesse for arbeidet.*
Småviltutvalget er sammensatt av fem representanter for rettighetshavere fra planområdet. Utvalget har den praktiske styringen for planarbeidet og ansvaret for informasjonsflyten til de øvrige rettighetshaverne. Småviltjakt, spesielt rypejakt, er arealkrevende og mange velger for eksempel hyttetomt etter hvor det er jaktmuligheter. Driftsplanarbeidet må derfor settes i sammenheng med kommunenes arealplaner.

Kortsiktige mål:
1. *Synliggjøre tidligere forvaltning.*
Innsamling av høstningstall, forvaltningsstrategier og lignende er viktig arbeid for dokumentasjon av tidligere innsats fra rettighetshaverne.

2. *Få bedre oversikt på fangst- og jaktresultater.*
Innsamling av jaktresultater gir oversikt over omtrentlig jaktuttak, og vi kan vurdere høstningstall, forvaltningsstrategi og erfaringer i sammenheng. Det er derfor utarbeidet et rapporteringsskjema som jegerne leverer inn til utleier, som videre overleverer sine fangstresultater til småviltutvalget. Statistikk over de samlede opplysninger formidles ut til rettighetshaverne. Tidsserier på bestandsestimat og høstningsstall gir kunnskap for god viltforvaltning.

3. *Øke tilbudet av jakt til ikke-grunneiere*
Rypejakten i Forelhogna selges til alle kategorier jegere. Det leies ut jakt på åremål, og det er områder som har kortsalg av ulike tidsperioder. Tilbudet er stort, selv om det i enkelte områder har blitt betraktelig redusert. Årlig jakter omtrent 2 500 småviltjegere én eller flere dager i løpet av sesongen i planområdet. Statsallmenningene, som representerer nesten halvparten (47%) av arealet, har faste rammer for korttyper med maksimalpriser regulert med hjemmel i Fjelloven og tilhørende forskrifter og rundskriv. De fleste av jegerne jakter på statsallmenningene.

Forvaltning
Rovvilt, smågnagerbestander, vegetasjon, været og lignende har innvirkning på vilttettheten. Men gjennom planarbeidet legges det ikke vekt på noen av disse utenforliggende faktorene. Nyere forskning viser at jegere er i stand til å skyte mer enn 50% av høstbestanden. Dette gjelder for relativt lettjaktet terreng hvor blant annet jegernes innsats er stor. For rype vil dette føre til en reduksjon i hekkebestanden neste vår. Det vil si at vi bruker av «rypekapitalen» på jaktterrenget. Hele Forelhognaområdet er relativt lettjaktet terreng med god tilgjengelighet. Gjennom høsttaksering får grunneierne oversikt over bestanden før jakt, og beskjed om hva de kan høste uten å «tære på kapitalen». På bakgrunn av det vi vet om jaktdødelighet i norske rypebestander er det viktig å forvalte bestanden ut ifra det faktum at jakt øker den totale dødeligheten i bestanden.

Næring
Småviltjakt er den jakten der kunden har størst betalingsvillighet i forhold til kjøttutbytte. Jegeren betaler mye for rekreasjonsverdien. Det er en økende forståelse for at terrengene prises ulikt etter atkomstmuligheter og kvalitet. Jegeren synes mer kvalitetsbevisst både når det gjelder innkvartering og vilttetthet. I tillegg har vilt og fisk blitt tillagt en vesentlig større næringsmessig betydning av våre myndigheter. Å skape næring av utmarksressursene er et tungt satsingsområde både for Landbruks- og Miljøverndepartementet. Næringsaspektet i småviltforvaltning byr på store utfordringer. Inntekter fra utmarknæring må registreres for å kunne måle den økonomiske betydningen for rettighetshaverne. I de kommunene planen gjelder for, er ikke småvilt og utmarksnæring skilt ut fra landbruksinntektene. Dette gjør det vanskelig å gi nøyaktige tall over inntekter fra utmarksressursene hos de private rettighetshaverne. Statsallmenningene har årlige rapporteringer over inntekter knyttet til salg av ulike trenings- og jaktkort, og har således gjort viltforvaltning til næring.

Med en bedre oversikt av høstbestanden gjennom estimering etter høsttaksering og felles innrapportering av felt vilt, vil det kunne estimeres et uttak i antall og prosent som gir et mer oversiktlig bilde. Ut fra disse data vil vi kunne si noe om tendensen i utviklingen av bestanden. Dette vil gi muligheter for økt differensiering av priser i forhold til kvalitet, og gi forutsigbarhet i næringsinntekter for rettighetshaverne. Prisdifferensiering på gode og mindre gode jaktterreng er en vei å gå. Mindre gode jaktterreng bør verdsettes lavere og motsatt. Et annet, og kanskje bedre alternativ er å bruke flytende pris som reguleres etter viltbestandenes tetthet og terrengets kvalitet, jaktbarhet og tilgjengelighet.

Bakgrunnsfoto: Kjell-Erik Moseid

Effekter av rettet avskyting på elgbestanden på Vega

Vega er en øy som ligger en times fergetur ut mot havet, vest for Brønnøysund i Nordland fylke. Vega har i dag en elgbestand som er helt unik i verdenssammenheng, i den forstand at det neppe finnes en bedre kartlagt elgbestand. Hvert eneste dyr som lever der i dag har en kjent alder med en kjent historie og et kjent fødselstidspunkt. I tillegg til en kjent mor har også mange en kjent far og en kjent bestemor. Dette kommer som et resultat av et omfattende elgprosjekt som startet på øya vinteren 1992, da hver eneste elg i hele elgbestanden ble utstyrt med radiosender. I perioden 1992–99 ble bestanden gjenstand for grundige studier med hovedhensikt å undersøke hvordan endringer i kjønnsforhold og alderssammensetningen av oksene påvirker oksenes vektutvikling og kyrnes evne til å produsere kalver.

Vega *Foto: Lars Løfaldli*

Prosjektet

Rettet avskyting hvor man styrer avskytning mot bestemte kategorier dyr har vært ansett som en av de viktigste årsakene til den raske veksten i de fleste norske elgbestander etter krigen. Prinsippet bak denne politikken har vært at veksten i en bestand, i form av antall dyr eller mengde kjøtt, kan økes ved å endre sammensetningen av kjønn og alder på dyrene i bestanden. Dette forutsetter at en okse er i stand til å bedekke mer enn ei ku i løpet av brunsten og at ikke oksenes vektutvikling påvirkes av at denne kjønns- og aldersstrukturen endres. Som følge av rettet avskytning er både andelen og alder på oksene vesentlig redusert i norske elgbestander gjennom de siste 30 år uten at denne grunnleggende forutsetningen er nærmere undersøkt. Hensikten med prosjektet på Vega var således å undersøke effekter av at andelen okser og alder på oksene reduseres som en følge av at de største oksene skytes under jakta. Dette ble gjennomført ved kontrollert jakt på bestemte kjønns- og aldersgrupper i løpet av jakta. Samtidig kontrollerte man så langt som mulig for andre faktorer som kan påvirke vektutvikling og reproduksjon i en elgbestand, for eksempel ved å kontrollere bestandsantallet (ca 30 vinterdyr gjennom prosjektperioden).

Hele prosjektet ble delt i tre faser:

I den første prosjektfasen ble det opprettholdt en tilnærmet naturlig alders- og kjønnssammensetning i bestanden. Dette ble gjort ved at jegerne fikk tildelt kvoter på vanlig vis, men ble samtidig henstilt om å felle dyr med spesifikke nummer på halsbåndet.

I prosjektets andre del, det vil si etter brunstsesongen i 1994, ble alle hanndyr eldre enn kalv felt. I løpet av en hektisk jaktuke som startet 15. oktober, ble alle de 22 oksene på øya felt. Konsekvensen var at kun åringsokser kunne forestå bedekningen av kyrne høsten etter. Okseandelen var fortsatt høyere enn i en vanlig norsk elgbestand (40% okser). Ved å kun senke gjennomsnittsalderen på oksene, men ikke andelen okser, kunne man således undersøke den unike effekten av lav oksealder.

I den siste fasen ble andelen okser redusert, samtidig som man lot enkelte okser få lov til å leve fram til voksen alder. På den måten fikk man en «typisk norsk» elgbestand med få (20–25%) og unge okser.

Resultater

I den første prosjektfasen ble det funnet stor variasjon mellom oksene i parringssuksess. En stor andel av denne variasjonen er knyttet til vekt, ved at de største oksene bedekket flere kyr enn de mindre oksene.

I prosjektets andre del, etter at alle hanndyr eldre enn kalv var felt, ble det observert flere vesentlige endringer, blant annet vesentlige forsinkelser i kalvingstidspunktet. I den siste fasen med en okseandel på 20–25 % ble kalvingen forsinket sam-

tidig som lengden av kalvingsperioden økte. Den forsinkede kalvingen ble tolket til å være en konsekvens av forsinket brunst året før som følge av elgkyrnes problemer med å finne en stor og attraktiv partner.

Senere kalving hadde i sin tur direkte effekter på vektutvikling i bestanden ettersom kalver som var født sent var mindre av vekst førstkommende vinter. Tilsvarende ble små kalver også små halvannetåringer. Dette innebærer at forsinkelsen i kalvingstidspunkt, som følge av at oksene i bestanden var unge, vil kunne ha langsiktige effekter ved at en økende andel unge kyr ikke blir kjønnsmodne. Dette vil redusere bestandens muligheter til å vokse og i sin tur andelen av bestanden som kan høstes via jakt. Hvorvidt disse negative effektene overgår de positive effektene av rettet avskytning (for eksempel økt andel reproduktive kyr) på tilveksten i bestanden er usikkert, men vil trolig avgjøres av hvor liten andelen okser er blitt.

Tidligere trodde man at få okser i forhold til kyr også reduserte andelen av kyrne som ble bedekt under brunsten, men man fant ingen tilsvarende effekt av dette på Vega. Tilsvarende fant man ingen effekt på oksenes vektutvikling som en følge av redusert okseandel eller gjennomsnittsalder. Dette kan dog skyldes spesielle forhold på Vega og/eller manglende styrke i de metodene og testene som ble benytte for å undersøke disse forholdene.

Lavere okseandel i bestanden eller lavere gjennomsnittsalder blant oksene hadde også direkte konsekvenser for kjønnsforholdet blant kalvene. I perioden hvor bedekningen ble besørget av bare unge okser, sank andelen oksekalver som ble født vesentlig i forhold til i første perioden med en balansert okseandel og alder. Tilsvarende økte den igjen i den siste perioden når okseandelen ble redusert, men oksenes gjennomsnittsalder ble hevet. En forklaring på dette fenomenet er at oksenes alder påvirker kalvens kjønn. I sin ytterste konsekvens vil dette kunne bety at færre oksekalver rekrutteres til elgbestanden når andelen eldre okser i bestanden synker.

Konklusjon

Konklusjonen fra prosjektet er at andelen og alderen på oksene har en viktigere betydning enn tidligere antatt ettersom en påvirkning av andel og aldre på oksene har vesentlige konsekvenser for vektutvikling og antall kalver som produseres, noe som i sin tur kan påvirke det årlige jaktutbyttet. Man bør derfor vurdere nøye hvor langt man via jakt ønsker å dreie kjønnsforholdet i en elgbestand.

Øremerket elgkalv. Foto: Tonje Stubsjøen

I 1992 ble hver eneste elg på Vega utstyrt med radiosender.
Foto: Tonje Stubsøjen

Elgbestanden på Vega bestod av 30 vinterdyr gjennom prosjektperioden
Foto: Tonje Stubsøjen

Jaktstatistikk – 92 prosent av jegerne rapporterte for 2001/2002

Jaktstatistikken er en viktig del av et nasjonalt regnskap for våre naturressurser og et nødvendig hjelpemiddel i viltforvaltningen både lokalt, regionalt og nasjonalt. En forutsetning for god jaktstatistikk er at jegerne leverer inn tilfredstillende opplysninger. På oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning utarbeider og offentliggjør Statistisk sentralbyrå all jaktstatistikk.

I jaktåret 2001/02 var det totalt 190 900 jegere som løste jegeravgift, og av disse sendte 174 700 inn fangstrapporten. Denne høye svarprosenten gjør det mulig å presentere mer detaljert småviltstatistikk, samt statistikk over hvilke hovedtyper av jakt jegerne deltar på.

Flest jegere jakter småvilt
I alt var det 95 300 jegere som jaktet småvilt i 2001/02, og det utgjør 66 % av alle som oppga at de hadde vært på jakt dette jaktåret. Småviltjakt kan utøves over hele landet. I tillegg er det forholdsvis lett å leie jakt andre steder enn der hvor en bor. Småviltjegeren er derfor godt representert i alle fylker. Flest småviltjegere var det likevel i Akershus, med 9 000. Sør-Trøndelag og Nordland følger etter med henholdsvis 8 700 og 8 200 småviltjegere.

Totalt var det 85 700 jegere som oppga å ha jaktet hjortevilt. (Med hjortevilt menes elg, hjort, villrein og rådyr.) Det er vanskeligere å få tilgang til hjorteviltjakt hvis en selv ikke er grunneier eller har bekjente som er det. På statsgrunn har innenbygdsboende fortrinnsrett til mye av hjorteviltjakten. Derfor bor stort sett hjorteviltjegeren der hvor hjorteviltet er, og ikke helt overraskende finner vi flest hjorteviltjegere i Hedmark. 7 900 av jegerne fra Hedmark jaktet hjortevilt, hvorav flesteparten var elgjegere. I Telemark og Sør-Trøndelag jaktet 6 000 jegere på hjortevilt.

I alt var det 55 600 jegere som jaktet elg i 2001/02. Hedmark er landets største elgfylke målt i både antall fellingstillatelser, felte dyr og elgjegere. I alt var det 6 700 personer fra Hedmark som høsten 2001 jaktet på skogens konge. I fylkene Telemark, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag var det i underkant av 5 000 elgjegere.

Etter elgen er rådyret det hjorteviltet som flest jegere jakter på. Totalt jaktet 36 700 jegere på rådyr høsten 2001. Både i Østfold, Akershus, Telemark og Vest-Agder var det over 3 000 rådyrjegere.

For hjort har utbyttet fra jakta blitt fordoblet i løpet av ti år. Hjorten brer seg sørover og østover samtidig som fellingskvotene i de tradisjonelle hjortefylkene øker. En finner flest hjortejegere i Møre og Romsdal (5 000), Sogn og Fjordane (4 700) og Hordaland (4 600).

Høsten 2001 var det 10 200 personer som jaktet villrein. Flest villreinjegere var det i Oppland fylke, med i alt 1 200. I Telemark og Hedmark var det henholdsvis 1 100 og 1 000 villreinjegere.

Beveren er i stadig utbredelse, og hvert år blir det åpnet for jakt i nye kommuner. I alt jaktet 3 500 personer på bever i 2001/02. Flest beverjegere var det i Vest-Agder, hvor 600 deltok i denne formen for jakt.

Halvparten av jegerne fikk fangst
Av de i alt 143 800 jegerne som oppga at de var på jakt i 2001/02, fikk 75 800, eller 53 %, utbytte fra småvilt- eller rådyrjakt. Jegerne med utbytte felte i gjennomsnitt elleve dyr hver. I jaktåret 2001/02 ble det felt 820 000 småvilt og 29 000 rådyr.

Rypa er den viltarten det blir felt desidert flest av i Norge, og i gjennomsnitt for perioden 1971–2001 ble det skutt i overkant av 500 000 ryper per år. Et fellingstall på 482 000 ryper plasserer jaktåret 2001/02 noe under gjennomsnittet for de siste 30 årene. 72 % av rypene ble felt i de fem nordligste fylkene. Året før var tilsvarende andel 77 %. I Nordland alene ble det skutt 108 200 ryper, omtrent likelig fordelt på lirype og fjellrype. I Nord-Trøndelag ble 71 800 ryper felt, hvorav lirypene utgjorde 65 %.

Etter 1981/82 har det blitt skutt stadig færre rever, og jaktåret 1990/91 var et absolutt bunnår med 12 700 felte dyr. De to siste årene har antallet ligget i underkant av 17 000 rever. På 1980-tallet ble revebestanden sterkt angrepet av skabb, og det ga i sin tur et oppsving for haren. I perioden 1984–1992 ble det felt over 100 000 harer årlig, men så kan det virke som om harebestanden fikk et sammenbrudd. I 2001/02 ble det felt 28 600 harer, og det er det laveste antallet som er registrert i de 30 årene småviltstatistikken har vær ført.

I 1988/89 ble det felt 63 300 orrfugler og 25 900 storfugler. Utover 1990-tallet har utbyttet blitt redusert, og i 2001/02 ble det felt 27 200 orrfugler og 10 500 storfugler.

I 2001/02 ble det felt 10 800 grågjess, hvorav 61 % i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nordland. Kanadagåsa ble satt ut for en del år siden, og bestanden har vokst raskt i antall. Likevel ble det ikke felt mer enn 3 400 fugler i 2001/02. Flest kanadagjess ble skutt i Østfold, Akershus, Hedmark og Agderfylkene.

Av de 36 700 jegerne som jaktet rådyr, fikk 14 600 utbytte. Fellingstallet for rådyr har vært i tilbakegang de senere årene, og for høsten 2001 kom det ned i 28 900 felte dyr. Dette innebærer en halvering siden toppåret 1993.

Færre tok jegerprøven
Totalt besto 9 400 personer jegerprøven i jaktåret 2001/02. Dette er 24 % færre en året før. I hvert av fylkene Akershus, Oslo og Nordland avla 800 personer jegerprøven.

I alt var det litt under 191 000 personer som betalte jegeravgift for jaktåret 2001/2002, derav 2 800 jegere bosatt i utlandet. Av de 187 800 personene som var bosatt i Norge og betalte jegeravgift for jaktåret 2001/2002, var 9 700 kvinner.

Nord-Trøndelag har fortsatt flest jegere sett i forhold til folketallet. Her løser hver femte mannlige innbygger over 16 år jegeravgiftskort. Rogaland har færrest jegere i forhold til folketallet. Her betalte bare 6 % av mennene jegeravgift for jaktåret 2001/2002. For hele landet var det 10 % av mennene som betalte jegeravgift.

Liten endring for elgjakta
I alt ble det felt 37 300 elger høsten 2001. Det er en nedgang på 700 dyr fra året før. Totalt var det gitt tillatelse til å felle 44 400 elger. Av de felte dyrene var det 12 500 kalver, 10 900 halvannet-åringer og 13 900 voksne dyr. Kjønnsfordelingen var 55 % hanndyr og 45 % hunndyr.

18 % av alle elgene som ble skutt høsten 2001, ble felt i Hedmark. I alt var det gitt tillatelse til å felle 7 746 dyr i fylket, og 6 810 ble skutt. Det gir en fellingsprosent på 88. I Nord-Trøndelag ble det skutt 4 548 elger og i Telemark 4 463 elger.

Rekordstor hjortejakt
Høsten 2001 felte jegerne i alt 23 600 hjort av en kvote på i alt 35 810. Det var det største utbytte fra hjortejakta noen sinne. Med unntak av Vestfold, var det økt avskyting i alle fylker som hadde åpnet for hjortejakt. Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal sto for 67 % av økningen. Flest hjorter ble skutt i Sogn og Fjordane. Her ble det totalt felt 8 235 dyr av en kvote på 11 358 hjorter. I de to andre store hjortefylkene Møre og Romsdal og Hordaland ble det felt henholdsvis 6 677 og 4 955 dyr.

Økt fellingsprosent under villreinjakta høsten 2002
Totalt ble 58 % av alle tillatt felte dyr skutt i løpet av villreinjakta høsten 2002. Av en kvote på 11 350 dyr ble 6 600 felt. En må tilbake til 1994 for å finne lavere fellingstall.

Høsten 2000 ble bare 36 % av kvoten felt, og det var den laveste fellingsprosenten som er registrert siden en begynte å føre statistikken i 1952. Høsten 2001 gikk fellingsprosenten opp til 50, for så å øke videre til 58 høsten 2002. Som et snitt for perioden 1952–2002 har 55 % av fellingskvoten blitt skutt under jakta.

Hovedårsaken til økt fellingsprosent er at Hardangervidda villreinområde, som er landets største, har fått redusert fellingskvoten betraktelig de siste årene. I løpet av to år har kvoten blitt redusert med 9 000 dyr, mens antall felte dyr bare har blitt redusert med 1 300 dyr. Årsaken til fastsetting av lavere kvoter er at tellinger har vist at vinterstammen er lavere enn tidligere antatt, og at en ønsker å bygge opp igjen stammen. Reduksjonen i fellingstillatelser har også gitt seg utslag i lavere felling på Hardangervidda. Høsten 2002 ble det i alt skutt 1 417 dyr, og det er en reduksjon på 727 dyr fra forgående høst.

Blant de større villreinområdene er det Forelhogna som har den høyeste fellingsprosenten. Totalt var det gitt tillatelse til å felle 750 dyr, og 694 ble felt i løpet av jakta. Det gir en fellingsprosent på 93. De siste årene har fellingsprosenten i Forelhogna ligget rundt 90. En årsak til det er de mange overgangsavtalene som er inngått mellom grunneierne.

6 000 hjortevilt drept i trafikken
Nær 6 000 rådyr, elg, hjort og villrein ble påkjørt av bil eller tog i jaktåret 2001/02. Dette gir i gjennomsnitt 16 viltpåkjørsler hver eneste dag i året. Påkjørsel av bil eller tog er fortsatt den viktigste årsaken til avgang av hjortevilt utenom ordinær jakt.

Det er rådyrene som er mest utsatt i trafikken. Totalt ble 3 350 rådyr drept av bil eller tog. Av elg og hjort ble det drept henholdsvis 1 945 og 611 dyr. Antall elg drept i trafikken tilsvarer 5 % av det som felles under ordinær jakt.

Rovdyr skutt eller omkommet på annen måte
I jaktåret 2001/02 ble det registrert en avgang på i alt 197 store rovdyr og ørn, mot 194 foregående år. Totalt ble det registrert en avgang på 102 gauper, 48 jerver, 3 bjørner, 2 ulver og 42 ørner. 87 gauper og 23 jerver ble felt under hhv kvotejakt og lisensjakt.

Mer detaljerte tall finnes på Internett (http://www.ssb.no/emner/10/04/10/). Her vil du også finne oppdaterte tall for hjorteviltjakta høsten 2002.

Bakgrunnsfoto: Kjell-Erik Moseid

Felles bruk av marka

Motsetninger mellom jakt og annet friluftsliv og mellom jegere synes å være et lite problem de fleste deler av landet. Jegere flest tar hensyn til hverandre og til andre brukere av naturen. Likevel hører en om situasjoner der småviltjegere og turgåere «stenges ute» fra storviltvald i kortere eller lengre perioder. Dette er i strid med regjeringens mål for friluftslivet som sier at allemannsretten skal holdes i hevd i alle lag av befolkningen. Jaktrettshaverne sitter her med nøkkelen til å løse eventuelle konflikter, men jegerne og andre brukere må og bør gå foran med gode eksempler. Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for perioden 2002 til 2007, inneholder også virkemidler som kommunene kan iverksette dersom konflikten skyldes elg- eller hjortejakta.

Det er viktig at alle grunneiere arbeider for sambruk av marka Foto: Dag H. Karlsen

Det er lite som tyder på at andre personer i naturen reduserer det totale jaktutbytte for elg- eller hjortejegere. Dersom en likevel har erfaring med at så skjer i sitt område, kan samtaler og planlegging av jakta bidra til at jegerne kan ha nytte av hverandre når flere jaktformer foregår samtidig, eller omtrent samtidig. Ofte er det da snakk om å fordele terrenget mellom ulike brukere eller fordele tida. I de fleste tilfeller går dette fint, og det er funnet løsninger som fungerer utmerket for alle parter. En god løsning er å nedfelle slike forhold i driftsplaner.

I forbindelse med fastsetting av nye jakttider kom spørsmålet om samjakt opp i full bredde, der samjakt betyr at småviltjakt og storviltjakt foregår samtidig i samme terreng. Småviltjegere uttalte at de i enkelte områder ble «stengt ute» i store deler av jaktsesongen. Lang jakttid på elg eller hjort ville redusere deres jaktsesong ytterligere. Storviltjegere og jaktrettshavere hevdet at lang jakttid ville gi bedre tid til hjorteviltjakta, og derfor kunne de slippe til småviltjegere «innimellom» og på den måten redusere konflikten. Noen mente at løsningen var at storviltjegere skulle dokumentere «samjakt» før de fikk forlenget en ellers kort jaktperiode.

Å kreve dokumentasjon på «samjakt» ville være en mulig metode dersom begrepet samjakt hadde vært entydig, og det hadde vært full enighet om innholdet. Slik er det ikke. Det er heller ikke mulig å definere begrepet samjakt slik at det kan gjelde for hele landet. Er det for eksempel tilstrekkelig med én annen jeger på 30 000 daa tre dager i elgjakttida? Eller skal det være like mange småviltjegere, turgåere og storviltjegere på terrenget samtidig i hele perioden? Siden en slik bruk av begrepet kan få stor betydning for enkeltes rettigheter, må definisjonen være helt entydig.

Uansett må kommunikasjon mellom de ulike brukergrupper til for at dette skal fungere. Men løsningene som bør velges etter slike dialoger, vil være høyst forskjellige fra landsdel til landsdel og fra kommune til kommune og fra vald til vald. Jaktrettshaverne har enerett til både småviltjakt og storviltjakt innenfor de begrensinger som viltloven og forskriftene fastsetter. Jegerne er ansvarlig for hvordan jaktutøvelsen foregår, også i forhold til andre brukere. Detaljansvaret ligger hos disse gruppene. Men kommunene har fått et virkemiddel som skal brukes der utøvelsen av elg- og hjortejakta ikke tar nødvendig hensyn til fellesskapet og andre brukere av naturen: Etter paragraf 3 i jakttidsforskriften kan kommunen fastsette forskrift som korter inn jakttida for elg og hjort dersom det lokalt kan redusere slike konflikter.

Bakgrunnsfoto: Dag H. Karlsen

Smånytt

Svalbardjegere
Du trenger ikke å betale jegeravgift hvis du er bosatt på Svalbard og bare har tenkt å jakte der. Skal du imidlertid reise til fastlandet for å jakte må du betale jegeravgift. Alle som har betalt jegeravgiften har en plikt til å rapportere om jakt- og fangstutbyttet uansett om de har vært på jakt eller ikke, og uansett om de har fått utbytte eller ikke. Rapporteringa skal bare omfatte jakt på fastlandet. Unnlater man å rapportere får man en tilleggsavgift på påfølgende års jegeravgift.

Ny forskrift om jakt, fangst og fiske på Statsgrunn
Fisk- og viltforvaltningen på statsgrunn skal gjennomgås med sikte på en samordning til et felles regelverk. Dette er et ledd i statens satsning på fornying av offentlig sektor. Bestemmelsene om fiske- og viltforvaltning, som i dag finnes i to forskrifter, skal slås sammen, forenkles og moderniseres. Mer myndighet vil bli lagt til Statskog som grunneier. Spesielt vil dette gjelde muligheten for Statskog til å regulere jaktutøvelsen. Slike reguleringer må være nødvendige av hensyn til ivaretakelse av det biologiske mangfoldet eller av hensyn til en hensiktsmessig jaktutøvelse.

100 testjegere uten bly
I jaktåret 2002/2003 allierte Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) seg med 100 småviljegere som skal være med å teste alternative patroner til ulike typer jakt. Etter at sesongen var ferdig rapportere testjegerne tilbake til forbundet, som vil videreformidle erfaringene som er gjort til beste for både vilt og jegere. Formålet er å spre kunnskap og drive fram en utvikling mot så gode alternative haglpatroner som mulig, slik at utfasingen av blyhaglbruken kan skje skånsomt og effektivt.

Krever jakttårn byggetillatelse?
For midlertidige jakttårn eller jaktstiger som bare står oppe under jakta, kreves det ingen tillatelse fra myndighetene. Når det gjelder permanente jakttårn, er praksisen svært ulik fra kommune til kommune.

Det er ikke nødvendig verken med søknad eller byggemelding for «mindre byggverk for nødvendig drift av jordbruks-, skogbruks- og reindriftsområder». Større jakttårn, gjerne med tak og vinduer eller glorete og skjemmende konstruksjoner, vil derimot kunne komme inn under bestemmelser både om byggesøknad med søknadsgebyr eller byggemelding, avhengig av om jakta er å anse som fritidsbeskjeftigelse eller «stedbunden næring». Slike «byggverk» kan også tolkes dit hen å stride mot vedtatte kommuneplaner der det er byggeforbud i såkalte LNF-områder, altså nær all utmark – og dermed jaktterreng.

For permanente jakttårn er det derfor praktisk at det er grunneieren som står som byggherre, og at grunneieren kan vise til at han utnytter jaktrettighetene på eiendommen som ledd i «stedbunden næring».

Alkoholgrense for jakt
Det er ingen bestemt promillegrense for å gå på jakt, men er du synlig påvirket, slik at det går ut over din dømmekraft og aktsomhet, er det klart i strid med Viltlovens § 19 som lyder «Jakt og fangst skal utøves på slik måte at viltet ikke utsettes for unødige lidelser og slik at det ikke oppstår fare for mennesker eller husdyr eller skade på eiendom». Det er helt uakseptabelt av et jaktlag å ikke ta affære dersom det er en beruset jeger i laget. I tillegg er det en bestemmelse i våpenlovens § 10: «Politimesteren skal tilbakekalle våpenkort hvis innehaveren ikke er edruelig og pålitelig eller dersom han av særlige grunner anses som uskikket til å ha skytevåpen».

Veiledning til jeger og forbruker ved godkjenning av viltkjøtt
Ved felling av vilt og ved slaktebehandling og transport kan kjøttet bli forringet. Det er derfor viktig at jegeren har utstyr og kunnskap til å ta vare på kjøttet, slik at man unngår bederving eller forurensning. Regelverket på området er beregnet på de som selger kjøttet, mens hygienerådene er like aktuelle for de som skal spise det selv. Statens Næringsmiddeltilsyn har laget egne temasider på Internett for jegere og forbrukere ved behandling og godkjenning av viltkjøtt. Ønsker du å lære mer kan du gå inn på: http://www.snt.no/nytt/tema/jakt/

Evaluering av ordningen med ettersøkshund
Under jakt på elg, hjort og rådyr, skal jaktlag og personer som jakter alene ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Hver enkelt deltaker i et jaktlag og enhver jeger som jakter alene har et selvstendig ansvar for at denne bestemmelsen etterleves. Hovedmålet med bestemmelsen er å sikre en human jaktutøvelse, bidra til et effektivt ettersøk og avlivning av skadde dyr, samt gi jegeren en reell mulighet til å gjenfinne døde dyr som han ikke klarer å finne uten hjelp av hund.

Ordningen med ettersøkshund har fungert siden 1994, og DN ønsker nå en evaluering av ordningen i samarbeid med Norges Jeger- og fiskerforbund og Norsk Kennel Klub. Evalueringen vil bli foretatt i et utvalg av kommuner og er rettet både mot ettersøk i kommunal regi og i regi av jaktlagene.

Bakgrunnsfoto: Bjørn Rangbru

Informasjon fra JEGER REGISTERET

Jegeravgiftskortet 2003/2004
For jaktåret 2003/2004 sender vi ut kort med alternative beløp til alle jegere. Jegeravgiften er den samme som tidligere, det vil si 300 kr for elg, hjort og villrein og 240 kr for annet vilt. Enkelte jegere har fått tilsendt giro med alternative beløp på 390 og 450 kroner. Jegeravgiften inneholder da en tilleggsavgift på 150 kroner for ikke å ha sendt inn jakt- og fangstrapport for jaktåret 2001/2002. Et av disse beløpene må betales om jakt skal utøves. Det er ikke tillatt å redusere beløpet. Hvis det innbetalte beløpet ikke stemmer med et av de alternative beløpene på giroen, vil du motta en purring og eventuelt inkasso.

Jegeravgiftskort fra tidligere jaktår
Hvert år betaler mange jegeravgiften med gammel giro, noe som medfører at avgiften blir betalt for jaktår som allerede er avsluttet. I tillegg til at innbetalingen blir registrert feil, blir det problemer i forhold til fangstrapportering (gamle fangstrapporter blir ikke registrert hos Statistisk sentralbyrå). Også ved kontroll under jakten vil du få problemer om et gammelt jegeravgiftskort forevises. For å unngå dette, ber vi alle som har gamle giroer/jegeravgiftskort om å makulere disse, og ikke bli fristet til å benytte dem som en slags reserveløsning.

Kvittering på jegeravgiftskortet
De fleste jegerne betaler jegeravgiften ved bruk av brevgiro og Internett. Dette er den rimeligste og for mange den enkleste måten å betale på. Problemet med denne betalingsmåten er at mange glemmer å krysse av for «kvittering tilbake». Vær påpasselig med å få kvittering, da et jegeravgiftskort uten kvittering ikke er gyldig når du skal jakte. Glemmer du å bestille slik kvittering må du oppsøke din bankforbindelse for å få stemplet kortet, eller ringe oss for å få tilsendt duplikat. Et duplikat (ser ut som et vanlig jegeravgiftskort) koster 50 kroner, og må betales og kvitteres for å være gyldig. Husk at det kan ta noen dager fra innbetaling skjer til du mottar kvitteringsoblat.

Til deg som er usikker på om avgiften er betalt: Sjekk kontoutskriften eller kontakt banken. Det viser seg også at stadig flere betaler avgiften to ganger.

Bestilling av nytt jegeravgiftskort
Hvert år like før jakta starter, er det mange som ikke finner igjen blanketten med giro og jegeravgiftskort. Særlig siste uka før småviltjakta begynner er det mange som ringer for å bestille nytt kort. I tillegg til den ordinære avgiften, tillegges 50 kroner ved utsendelse av nytt kort.

Oppfordringen til deg som har mistet kortet er at du tar kontakt med oss i god tid før jakta, da det kan ta minst tre dager pluss eventuell helg fra du bestiller kortet til du har det i postkassen. Bestilling av nytt kort kan gjøres pr. telefon, faks, brev, e-post eller Internett. Adresser og telefonnummer finner du lenger ned på denne siden. Noen jegere blir fristet til å fylle ut en standard blank giro når de skal på jakt. Dette er ikke tillatt.

Bruk av jegernummer
I år er det tredje året at jegernummeret er tilknyttet jegeravgiftskortet. Dette nummeret finner du også på rapportskjemaet. Bruken av jegernummer er økende, noe vi er glade for ved Jegerregisteret. Vi oppfordrer deg til å oppgi dette nummeret, i tillegg til navn og adresse, når du sender oss e-post, brev, faks og melding om adresseforandring. Også ved telefonhenvendelser kan jegernummeret benyttes om det er kjent, i motsatt fall må fødsels-/ personnummer oppgis.

Adresseforandring
Jegerregisteret benytter adressene til FOLKEREGISTRET. Det er bare jegere som endrer adresse til/fra postboks, jegere bosatt i utlandet, på Svalbard og studenter med midlertidig adresse vi endrer ved Jegerregisteret. Vi oppfordrer derfor de av dere dette gjelder å ta kontakt med oss, og husk å oppgi jeger- eller fødselsnummer samt til/fra dato for adresseforandringen. Hvert år får vi 2–3000 brev i retur etter hovedutsendelsen, og av hensyn til fangstrapportering ser vi viktigheten med at dere mottar brevet fra oss i rett tid.

GODE RÅD TIL ALLE JEGERE
- Ta godt vare på jegeravgiftskortet.
- Betal, få det kvittert og legg det i pengeboka.
- Har du mistet kortet må du bestille nytt i god tid før jakta.
- Betalte du jegeravgiften for 2002/2003? Husk at fristen for rapportering av jakt- og fangstutbyttet er 1. mai 2003.

JEGER REGISTERET

Postboks 398, 8901 Brønnøysund
Telefon: 75 00 79 99
Telefaks: 75 00 79 50
www.brreg.no/jegerregisteret
E-post: jegerregisteret@brreg.no
Åpningstid telefon: kl. 08.00–15.00

Veiledning for utfylling av rapportskjema for jaktåret 2002/2003

Hvem skal svare?
Alle som betalte jegeravgift for jaktåret 2002/2003 (perioden 1. april 2002–31. mars 2003) er pålagt å sende inn utfylt rapportskjema om jakt og fangst til Statistisk sentralbyrå. Jegere som ikke rapporterer innen fristen vil bli ilagt en tilleggsavgift på 150 kroner. Tilleggsavgiften vil bli lagt til jegeravgiften neste år. Svarfristen er 1. mai 2003. Ordningen med tilleggsavgift er hjemlet i Viltlovens §50, og data samles inn på oppdrag av Direktoratet for naturforvaltning.

Merk:
- Rapportskjemaet skal sendes inn selv om du ikke har vært på jakt siste jaktår, eller om du har vært på jakt uten å få utbytte.
- Selv om du tidligere har rapportert jaktutbyttet til grunneier, fjellstyre eller andre på annet skjema, må likevel vedlagte rapportskjema sendes inn.
- Jegere som bare har jaktet elg, hjort eller villrein skal også sende inn rapportskjemaet.
- Dersom du har fått tilsendt innbetalingsblankett for jegeravgiften i år, men ikke betalt jegeravgift for jaktåret 2002/2003, skal du ikke sende inn rapportskjemaet.

Hvordan svare?
Du kan benytte skjemaet som er festet til blanketten med jegeravgiftskortet eller rapportere via Internett.

For elektronisk rapportering kan du logge deg inn på **http://jakt.ssb.no** og følge anvisningene der. Merk at det ikke skal være «www» i Internett-adressen. Sørg for å fullføre rapporteringen – du får kvittering når rapporten er sendt.

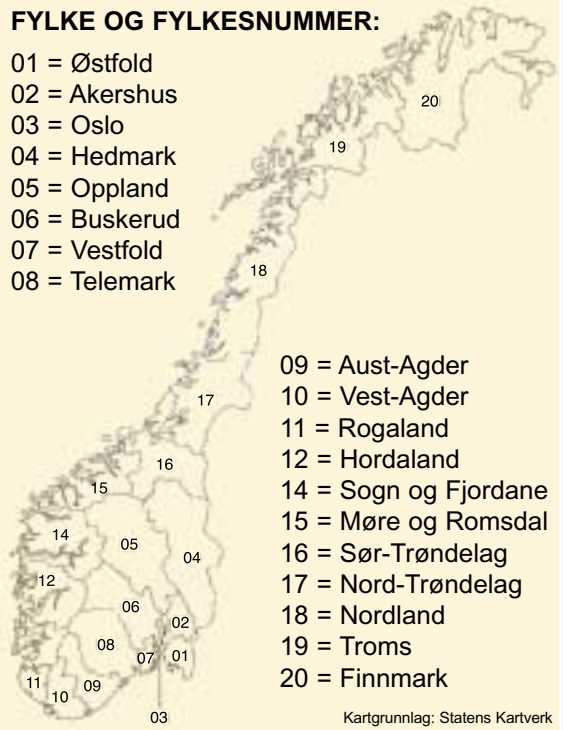
For rapportering på papirskjema er det bare skjema for jaktåret 2002/2003 som skal benyttes. Eldre skjema vil bli avvist. Det er bare vilt som du selv har skutt eller fanget i tidsrommet 1. april 2002–31. mars 2003 som skal føres opp.

- Har du ikke jaktet, krysser du av i ruta for «Ikke jaktet», underskriver og sender inn skjemaet.
- Har du bare jaktet elg, hjort eller villrein, krysser du av for det du jaktet på, underskriver og sender inn skjemaet.
- Har du jaktet rådyr, småvilt eller bever, krysser du av for det du jaktet på. Felte du ikke selv noe vilt, krysser du i tillegg av i «Nei-ruta», underskriver og sender inn skjemaet.
- Har du selv jaktet og felt rådyr, småvilt eller bever, krysser du av i «Ja-ruta» og fører opp antallet i rubrikkene for de enkelte viltartene. Vær oppmerksom på at ved jakt organisert som lagsjakt, f.eks. på rådyr, er det bare dyr du selv felte som skal føres opp på skjemaet. Summér hvor mye som er felt i alt, underskriv og send inn skjemaet.
- Noen jegere har jaktet i mer enn ett fylke. På skjemaet er det plass til opplysninger for inntil tre fylker. Alt jaktutbytte i et fylke skal føres i samme kolonne. Har du jaktet i flere enn tre fylker, rapporterer du for de tre fylkene med størst jaktutbytte. Hvert fylke har sitt eget fylkesnummer fra 01–12 og 14–20.

Har du spørsmål om skjemautfyllingen?
Dersom du har spørsmål om hvordan skjemaet skal fylles ut, kan du ta kontakt med Statistisk sentralbyrå på tlf. **62 88 56 00**. Det vil være betjent mandag til fredag mellom kl 08.00–15.00.

FYLKE OG FYLKESNUMMER:

01 = Østfold
02 = Akershus
03 = Oslo
04 = Hedmark
05 = Oppland
06 = Buskerud
07 = Vestfold
08 = Telemark

09 = Aust-Agder
10 = Vest-Agder
11 = Rogaland
12 = Hordaland
14 = Sogn og Fjordane
15 = Møre og Romsdal
16 = Sør-Trøndelag
17 = Nord-Trøndelag
18 = Nordland
19 = Troms
20 = Finnmark

Kartgrunnlag: Statens Kartverk